

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a Mgr. Tomáše Blažka v právní věci žalobkyně: **SILMET Příbram a.s.**, se sídlem Příbram III 168, zast. Mgr. Jiřím Kokešem, advokátem se sídlem náměstí T. G. Masaryka 153, Příbram, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 7. 2018, č. j. 32312/18/5200-11433-706599, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 13. 8. 2021, č. j. 55 Af 8/2020-48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Specializovaný finanční úřad (dále jen „správce daně“) rozhodnutím (platebním výměrem) ze dne 28. 11. 2017 vyznamenal žalobkyni podle § 252 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), o předpisu úroku z prodlení na dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2013 ve výši 5 470 740 Kč. Žalovaný v záhlaví specifikovaným rozhodnutím změnil uvedené rozhodnutí správce daně tak, že předepsaný úrok z prodlení se snižuje na částku 5 003 898 Kč.

[2] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl v záhlaví specifikovaným rozsudkem. Zdůraznil, že otázky týkající se zákonnosti doměřovacího řízení nelze řešit v navazujících řízeních o úrocích z prodlení či penále. Proto je nedůvodná námitka nepřiměřené délky daňové kontroly, která se měla odrazit i ve výši úroku z prodlení – tato argumentace směřuje do řízení, v jehož rámci byla žalobkyni doměřena daň. Správce daně neměl možnost zohlednit

ani důvody, proč k prodlení došlo (zda úmyslně či administrativním opomenutím), ani dosavadní platební morálku či jiné okolnosti na straně žalobkyně.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně a žalovaného

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž navrhla jeho zrušení z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že v rámci přezkumu platebního výměru, jímž správce daně sděluje předpis úroku z prodlení, se nelze zabývat zákonností rozhodnutí o vyměření daně. Tím, že odmítl přezkoumat rozhodnutí o vyměření daně, krajský soud zasáhl do jejího práva na spravedlivý proces. Ve vztahu k vyměření daně stěžovatelka namítla, že daňová kontrola trvala nepřiměřeně dlouhou dobu. V důsledku toho úroky z prodlení vystoupaly do „závratné“ výše. Podle stěžovatelky finanční správa nemůže na její úkor těžit ze svého nedbalostního jednání. Stěžovatelka dále uvedla, že celá záležitost s pozdní úhradou daně byla způsobena jejím administrativním pochybením ve věci zaúčtování opravných položek.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti přisvědčil krajskému soudu, že přezkum platebního výměru na úrok z prodlení spočívá v ověření existence pravomocného rozhodnutí o stanovení daňové povinnosti a správnosti výpočtu výše úroku. Proti rozhodnutí o doměření daně je nutné brojit v samostatném řízení, stěžovatelka však proti dodatečnému platebnímu výměru nepodala ani odvolání. Za argumentací stěžovatelky týkající se práva na spravedlivý proces se tak ukrývá její snaha o zhojení vlastní liknavosti. Žádnou relevanci pro vznik a výpočet úroku z prodlení nemá ani délka doměřovacího řízení, resp. délka daňové kontroly.

[6] Stěžovatelka reagovala na vyjádření žalovaného replikou, v níž zopakovala argumentaci uvedenou již v kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud (dále také „NSS“) posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Kasační stížnost přezkoumal v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, zároveň dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Správce daně předepsal stěžovateli úrok z prodlení podle § 252 daňového řádu (ve znění účinném do 31. 12. 2020). Podle odst. 1 uvedeného ustanovení: „*Daňový subjekt je v prodlení, neuhradí-li splatnou daň nejpozději v den její splatnosti.*“ Podle odst. 2 téhož ustanovení: „*Daňovému subjektu vzniká povinnost uhradit úrok z prodlení za každý den prodlení, počínaje pátým pracovním dnem následujícím po dni splatnosti až do dne platby včetně. Výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. Pokud je pro daň*

pokračování

stanoven náhradní den splatnosti, běží úrok z prodlení počínaje pátým pracovním dnem následujícím po původním dni její splatnosti.“

[10] Úrok z prodlení vzniká při splnění výše citovaných podmínek přímo ze zákona. Správce daně tak při jeho předepsání nemá žádnou diskreci, nemůže zohlednit žádné další, zákonem nepředvídané skutečnosti. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu zároveň platí, že v rámci řízení o přezkumu úroku z prodlení (a penále) nelze přezkoumávat samotnou daňovou povinnost. Proti rozhodnutí o vyměření daně a proti rozhodnutí ve věci předepsání úroku z prodlení lze totiž brojit samostatnými žalobami. Tato samostatnost má za následek, že daňový subjekt nemůže do řízení o přezkumu rozhodnutí o úrocích z prodlení přenášet námitky vztahující se k posouzení, zda vůbec a v jakém rozsahu měla být v jeho případě vyměřena daň, k níž se úrok vztahuje. Rozsah přezkumu platebního výměru na úrok z prodlení je tedy oproti přezkumu platebního výměru na daň limitován a je zaměřen zejména na posouzení, zda úrok měl být vůbec předepsán a zda byl předepsán ve správné výši a za relevantní dobu (viz rozsudky NSS ze dne 11. 5. 2005, č. j. 1 Afs 137/2004-62, č. 1182/2007 Sb. NSS, ze dne 4. 10. 2018, č. j. 10 Afs 115/2017-37, ze dne 25. 1. 2023, č. j. 6 Afs 132/2021-33, nebo ze dne 31. 8. 2023, č. j. 9 Afs 122/2023-24).

[11] Krajský soud v posuzovaném případě přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí touto optikou. Nelze mu tedy vytýkat jeho závěr, že v rámci přezkumu platebního výměru, jímž správce daně sděluje předpis úroku z prodlení, se nelze zabývat zákonností rozhodnutí o vyměření daně. Uvedený závěr krajského soudu je v souladu s výše zmiňovanou judikaturou NSS.

[12] Stěžovatelka k tomu namítla, že krajský soud svým postupem zasáhl do jejího práva na spravedlivý proces, konkrétně do práva na řádné odůvodnění rozhodnutí. Nejvyšší správní soud této námitce nepřisvědčil. Součástí ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces je sice povinnost obecných soudů řádně odůvodnit svá rozhodnutí, zahrnující povinnost adekvátně se vypořádat s argumentací uplatněnou účastníky řízení. Uvedenou povinnost ale nelze vykládat tím způsobem, že by se soud musel podrobně zabývat jakoukoliv námitkou. Soud má povinnost vypořádat se se všemi pro předmět řízení relevantními námitkami. Jestliže účastník řízení uplatňuje námitky, k jejichž vypořádání je určeno jiné řízení, pak postačí, pokud jej soud na toto řízení odkáže.

[13] Přesně to přitom krajský soud učinil. Stěžovatelce srozumitelně vysvětlil, že otázky týkající se zákonnosti doměřovacího řízení nelze řešit v navazujícím řízení o úrocích z prodlení. Proto je nedůvodná námitka nepřiměřené délky daňové kontroly. Správce daně neměl možnost zohlednit ani důvody, proč k prodlení došlo (zda úmyslně či administrativním opomenutím), ani dosavadní platební morálku či jiné okolnosti na straně stěžovatelky. Nejvyšší správní soud s těmito závěry krajského soudu plně souhlasí a v podrobnostech odkazuje na jeho rozsudek. Pouze dodává, že vedle možnosti brojit proti rozhodnutí o doměření daně (které stěžovatelka nevyužila) dává zákon daňovým subjektům také právo požádat správce daně o prominutí úroku z prodlení (viz § 259b daňového řádu). K případnému zohlednění některých okolností tvrzených stěžovatelkou je pak určen právě tento institut.

[14] Nedůvodný je také poukaz stěžovatelky na rozsudky NSS ze dne 15. 8. 2012, č. j. 1 As 81/2012-35, a ze dne 18. 4. 2013, č. j. 1 As 188/2012-30, č. 2872/2013 Sb. NSS. V

těchto případech se Nejvyšší správní soud zabýval situací, kdy žalobkyni byla udělena pokuta za správní delikt podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Správního deliktu se měla dopustit tím, že bez povolení chovala zvláště chráněné živočichy. Stalo se tak ovšem poté, co příslušné správní orgány svojí vlastní protiprávní činností utvrzovaly žalobkyni v jejím přesvědčení, že chová zvláště chráněné živočichy v zajetí v souladu se zákonem. Za těchto velmi specifických okolností NSS dovodil, že dysfunkce veřejné moci může představovat exkulpační či liberační důvod v oblasti správněprávní odpovědnosti, pokud se podstatnou měrou podílela na vzniku formálně protiprávního jednání jednotlivce. V nyní posuzované věci se však jedná o zcela odlišnou situaci již jen z toho důvodu, že úrok z prodlení není sankcí trestní povahy (viz např. rozsudek NSS ze dne 10. 5. 2023, č. j. 6 Afs 91/2022-24, a v něm citovanou judikaturu).

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů nepřisvědčil kasačním námitkám a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka, která neměla ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2023

JUDr. Radan Malík
předseda senátu

pokračování